Nagyvárad, 1899. V. évfolyam 154. szám. Vasárnap, julius 9.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 « — »
Helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:
Egész évre . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . 3 « —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apácza u. 3. sz.
A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
Egyes szám árakr. 4

NAGYVARAD, julius 8.

Egy főispán beszéde.

Udvarhelymegye uj főispánjának Holloky Arthurnak tisztelet és elismerés adassék, mert a beszéd, melyet beigtatásakor elmondott tartalmazza mindazt, amit évtizedek óta hasztalan vártunk, hiába reméltünk s aminek bekövetkezése felől sok nemes érzésü hazafi kétségbe esett.

A közigazgatás főelve az, hogy *erélyes becsületes és igazságos* legyen, mert a *tisztviselők vannak a* a *közönségért* és nem a közönség van a tisztviselőkért.

Ezt mondja Hollaky Árthur, és nem mond ujat Aqunoi sz. Tamás már évszázadokkal előbb hirdette, hogy »Non regna propter reges, sed reges propter regna.« Ezt kell minden hivatalnoknak átértenie, átéreznie, ezt kellene minden főispánnak hirdetnie szóval és tettel, mert ez nem pártpolitikai elv, hanem a józan ész szava, a lelkiismeret követelménye, az állami rend és jogfejlődés alapja.

Hogy ezt nállunk eddig nem tették, csak közéletünk romlottságát mutatja, csak azt a sülyedést tünteti fel, amelyet a közelmult nagy küzdelmeinek vezéreinek oly erőmegfeszitéssel sikerült megátolnia, amilyenre ritkán van példa parlamentáris országok történetében.

»A jó közigazgatás feladatául tekinti a törvények és rendeletek *igazságos* végrehajtásán kivül a közönség *jogos és törvényes* kivánalmainak figyelembe vételét, *jogos és törvényes panaszainak orvoslását.* Csak a becsületes közigazgatás tarthat igényt a közönség becsülésére és bizalmára, s csak a becsületes tisztviselőnek lehet tekintélye a nép előtt.«

Ez nem ellenzéki vezérczikk, ez főispáni programm. — Igazán nincs okunk titkolni örömünket fölötte. Mert minálunk úgy volt eddig, hogy a törvény végrehajtó közegei válogattak a törvényekben. Amelyik a hatalomnak, és a hatalomkezelők téves elveinek, meg anyagi érdekeinek kedvezett, azokat végrehajtották, a többit elhanyagolták és azokra hivatkozni bün volt és hazaárulás, amelyet zsandárral és katonasággal volt szokás elfojtani. A tisztviselői kar tekintélyét pedig nem becsületes adminisztraczióval, hanem bankettekkel, vacsorákkal, regále bérletekkel és kölcsönös szemhunyással volt divatban fenntartani.

Nagyon helyesen emeli ki *Hollaky* főispán az egyházi és világi hatóságok kölcsönös támogatásának szükségét.

Nagy ideje volt már egyszer szakitani azzal az általános bizalmatlansággal melyel a világi hatóságok az egyháziakkal szemben viseltettek és még fájdalom sokáig fognak viseltetni. Az egyház félti a maga iskoláit, és nagy oka van félteni. De hogy ne legyen oka erre a félelemre, a világi hatóságoknak nem fenyegetőleg, hanem bizalommal kell közeledniök az egyháziakhoz, tudván, hogy az egyház mikor jogait, vagyonát, iskoláit félti és védi, az állam alapjait erősiti.

Minálunk az egyházban, a papokban és püspökökben az államhatalom ellenségeit látta eddig az elvakult gög és a kortespolitika. Jó lenne, nagyon jó lenne, ha ennek a szük látkörü felfogásnak nem lennének többé hivei sem a főispáni karban, sem a miniszteri székeken . . .

Hivatali esküjét becsületesen meg fogja tartani Hollaky Arthur és soha nem fogja politikai hatalmát arra felhasználni, hogy törvénytelen erőszakot alkalmazzon. Ezt igérte az uj főispán és minden szavának meg van a fontossága, mert nem szabad elfelejteni, hogy a nyitrai és stomfai választások rendezője még főispán, és jó lesz figyelemben tartani, hogy a rendszerváltozásnak nagyon sok olyan oszlopa van még épségben, amely oszlopok annakelőtte a filiszteusok csarnokait támogatták.

Nem várjuk Hollakytól, hogy konzervativ elveket valljon, mivelhogy liberális, de elvárjuk minden liberálistól, hogy jogos, igazságos és méltányos legyen. A keresztény Magyarországnak mindenekelőtt igazságra, méltányosságra és törvénytiszteletre van szüksége, hogy a hosszu-hosszu elnyomás után fellélegzhessen szabadon a keresztény haza, s a zsandárszuronyok uralmát a kölcsönös méltánylás és tiszta polgárerény korszaka válthassa fel. Ehhez az uj korhoz Udvarhelymegye uj főispánjának beszéde érdekes megnyitót képez.

Gedeon.

A magyar-csékei mandátum.

Goldis János, az uj aradi püspök tegnap Budapestre utazott s átadta *Perczel* Dezső házelnöknek lemondását a magyar-csékei mandátumról. A mandátumért nagy harcz folyik. Első sorban *Szunyogh* Szabolcsra gondolt a megyei szabadelvü-párt, hogy kárpótolja őt az elvesztett

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Isten, nagy világod nézve!...

Isten, nagy világod nézve,
Az összhangtól megigézve
Véges elmém kutatóan
Körüljár a csillaghonban.

S látom: mennyi napod éled,
Hogy mindenütt mozgás, élet.
S földünk, e megváltott csillag
Társi közt milyen szépen csillog,

Egyik éggömb szörnyü távol,
Hogy ezer év elmultával,
Hozzánk egyszer dobja fényét,
Aztán járja nagy ösvényét.

A másik meg milliomszor
S milliomszor messzibb fényt szór,
S őre csak a roppant ürnek,
Hol nagy titkok teljesülnek.

És a lét e mindensége
Átképzelhetlen? — nincs vége?
Vagy ha van: e vég azon tul
Mit zár el a csillaghontul?

Oh teremtő! szép világod
A lelkembe vet világot,
Hogy te vagy, és égben, földön
Te vagy az ur mindörökkön.

S én, eszmélő földi féreg,
Tudom bizton, miért élek:
Hogy nagy müved örök Isten
Leborulva dicsőitsem!

Ember György.

A bűnös.

Irta: **Mányiné Prigl Olga.**

Valahol a látóhatár szélén egy fehér folt huzódott följebb, följebb, szeszélyes hajlásban; körül, körül a megtikkadt mezőre teljes erejével sütött a juliusi nap. A lovak csöndes ügetéssel haladtak odább a poros országuton, halk kellemes robogással a hintó és a levegőben is csönd volt, nagy, ijesztő csönd. A kocsis hátratolta homlokán fölhajtott karimáju, pántlikás kalapját, megtörölte rajta az izzadságot a kékfestő zsebkendőjével, aztán ugy a felütött orrával körülszimatolta a tájat. Mint a kopó, ha vadat érez. Legott visszatolta kalapját a helyére, megköszörülte a torkát és visszafordult az urakhoz:

— Jó volna tán befordulni a cseghi pusztára.

A barna ember ott hátul a vékonyka asszony mellett egy kicsit gunyosra huzta a szájszéleit, ugy hogy a fehér foga kivillant alóla, aztán szinte daczosan felelt vissza:

— Az én dolgom, csak hajts!

A kocsis vállat vont. Szorosabbra fogta a gyeplőszárat, egy kicsit meg is csiklandozta a két nemes állatot s azok megindultak, mint a förgeteg.

A vékony asszony közelebb huzódott az urához. Olyan kicsiség, olyan semmi volt abban a pillanatban, hogy szinte szánakozni lehetett rajta. Hosszu, keskeny ujjaival átkapcsolta az ura erős karját s a hogy ugy rajta csüggött, olyan volt, mint valami fonnyadt, elszáradt kis futóka, mely a koronás tölgyfába kapaszkodik.

Abban a perczben tompa, elfojtott dübörgés hallatszott. Az utszéli akáczfák megremegtek egy pillanatra, még mintha a fü is lejebb bujt volna a szikes tarlón. Azután csönd volt megint, a nap még szinte tüzesebben sütött alá s az égbolt valami különös, bántó kék szint vett föl, a mit hiába utánoznának a festők. A kis fehér folt meg a látóhatár szélén fölhuzódott egyenes, terpeszkedő irányban. A széle fehér volt most is, csak a közepe sötétellett, mint egy nagy tarka madár szárnya.

A hintó lekanyarodott a cserjés mellé. Özönével viritottak a lilaszin szarkalábok, vadviolák az árokparton, itt-ott a vizmosta sekély

berettyó-ujfalusi mandátumért. De belátva azt, hogy ez esetben a biharmegyei nemzetiségi kerületek közül egyiknek sem lenne román nemzetiségü képviselője s ez a mellőzés rossz vért szülne, lemondtak Szunyogh jelöléséről. Szó volt ezután *Korda* Andor csékei birtokos jelöléséről is, aki a legutóbbi választásnál is fellépett Goldis ellen, de a választás előtt — irányadó körök óhajára — visszalépett. Most nem léptetik fel ugyanazon okból, mint Szunyoghot. E két jelölt elejtésével is marad még két komoly pályázó a csékei mandátumra: *Fassie* Teodor, belényesi ügyvéd, ki a mult választásnál Tiszáék kedvéért átengedte Belényest *Beöthy* Aldzsinak, — ő a váradi központ, vagy mondjuk Tiszaklikk jelöltje, — a másik *Kupsa* Viktor, miniszteri fogalmozó, szintén román származásu ember, az országos szabadelvü-párt hivatalos jelöltje. Ha mindakettő ragaszkodik a jelöléshez, érdekes harcz fog kifejlődni a Széll- és Tisza-párt között.

—

A románok passzivitása.

A román sajtóban mind hangosabban kezdik vitatni a kérdést, hogy felhagyjanak-e a románok a passzivitással, melyet különösen 1879 óta minden haszon nélkül elvül fogadtak el. — A román intelligenczia körében nagyon kivánatosnak tartanák azt, hogy a politikai küzdelmekből, a politikai munkából *a románság mint ilyen* is kivegye a maga részét. A kik igy gondolkoznak, azok meg vannak győződve, hogy az eddigi passzivitás csak arra volt jó, hogy a kormány olcsó áron szerezhesse meg képviselőit az erdélyrészi kerületekből. Tényleg a román intelligenczia nagy része szavazott, a román népet meg egyszerüen leszavaztatták. Igy tehát demoralizálódott a nép, mely megszokta, hogy jogait eladja. A passzivitás tehát jobbadán csak a papiron volt meg. Azonban még mindig vannak ennek az iránynak is hivei. Különösen azok, akik az 1881. évi nagyszebeni programm alapján állanak. Ezek nem tartják az időt alkalmasnak, hogy most akczióba lépjenek, mert a párt permanens bizottsága fel van oszlatva s ha Széll a Hieronymi-féle felosztató rendeletet figyelembe nem véve, nem törődnék a pártbizottság ujból való megalakulásával s az akként összegyülhetne, az a czivakodás, amely ebben a bizottságban Lukács és Rácz hivei között évek óta tart, csak ujabb folytatást találna és nem mennének semmire. Hogy a románság meggondolt és mérsékelt elemei akczióba lépjenek, arra nézve a Mocsonyiak szava volna csak döntő, de ők még nem nyilatkoztak. Annyi azonban tény, hogy a románok közt a passzivitás elvesztette minden hitelét, s akik még ragaszkodnak is hozzá, inkább taktikából, mint meggyőződésből teszik.

—

Vészi jelöltségének elejtése.

Mara Lászlót, a hátszegi kerület képviselőjét, tudvalevőleg alispánná választották és igy a mandátumról le kellett mondani; ez a lemondás néhány napig késett és ennek a késésnek van hitóriája, mit a M. E. L. a következőkben ir meg: A miniszterelnök a hátszegi kerületben az ő hirlapügyi tanácsosát és félhivatalos lapjának főszerkesztőjét *Vészi* Józsefet akarta felléptetni. Mara alispán azonban oda nyilatkozott (elég diplomatikusan), hogy a kerület valamelyik odavaló földbirtokost akar és ő addig nem mondhat le, mig a központból nem biztositják, hogy Hátszegre nem küldenek »központi« jelöltet. Egy másik földbirtokos pedig bizalmasan ugy interpretálta az alispán ur diplomatikus nyilatkozatát: »Nem kell nekünk skibler-zsidó.« A miniszterelnök belátta ennek az argamentumnak helyességét és lemondott kedvencz zsurnalistájának jelöléséről, mire Mara László alispán ur is lemondott a mandátumról. Dévától ugyan ma is azt irják nekünk, hogy a vármegye (Hunyad) vezető emberei egyátalán nem hajlandók a központból küldendő képviselőjelöltet elfogadni s az a kivánságuk, hogy a vármegye birtokosainak valamelyike képviselje jövőre is a hátszegi kerületet; de mi azt hiszszük, hogy ez az óhaj ma már nem egészen komoly és bele fognak nyugodni *Vörösmarthy* Béla államtitkár jelöltségébe.

Felebbezés a szinház ügyben.

— Állitások érvek nélkül. —

A szinház épités előmunkálatait *Rimanóczy* Kálmán épitész, valószinüleg megkezdi holnap, saját felelősségére.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága az épitkezéssel ugyanis *Rimanóczy* Kálmánt bizta meg, aki hivatkozva előbbi ajánlatára, hajlandónak nyilatkozott azért az összegért felépiteni a szinházat és Bazár épületet, a mely az árlejtésnél a legolcsóbb.

A közgyülésen dr. *Friedländer* Sámuel tartott hosszabb beszédet, nem annyira a szinház épitése, vagy a tanács javaslata, mint *Rimanóczy* Kálmán ellen; élesen támadva meg, amiért a fentebbi ajánlatát megtette.

Tegnap az utolsó perczben a közgyülés határozata ellen fellebbezést adott be *Friedländer* Sámuel dr., amelyben ujból elmondja támadását *Rimanóczy* ellen, hogy épüljön a miniszter is a *finom* modorban tartott ékes dikczión, ha már közvetlen hallomásból nem élvezhette azt.

A felebbezés gyenge indokolásához nem szólunk, hisz azok sem mondanak sokat, de kifogásoljuk azon éles hangot, amely talán még sem való egy felebbezésbe.

Dr. *Friedländer* Sámuel felebbezése különben a következő:

Tekintetes Városi Tanács!

A f. évi junius hó 23-án tartott rendkivüli városi közgyülésen a szinház épités ügyében kelt azon határozatot, melylyel a vállalatot a pályázaton részt sem vett Rimanóczy Kálmánnak adatott ki

megfelebbezem,

mert a határozat forma szerint inkorrekt, meg nem egyeztethető a város, mint erkölcsi testület reputácziójával, gazdaságilag pedig káros.

A pályázati hirdetmény közzététele után minden megbizható vállalkozó méltán hihette, hogyha a pályázati feltételeknek megfelel, s ajánlata legolcsóbb, a vállalat az övé lesz. A sérelmes határozat ezen jóhiszemüség kijátszása, ami inkorrekt dolog, és sérti a város reputácziója.

Ha még legolcsóbb idegen vállalkozó mellett a helybeliek közül viszonylag legolcsóbb kapja a vállalatot, igy az eljárás menthető lokalpatriótizmussal, de amikor, mint jelen esetben épp a pályázaton részt sem vett s csak a közgyülés előtti utolsó órában jelentkező vállalkozó nyeri el a vállalatot, ugy az nepotizmusnak látszik ami az erkölcsi hátrányon felül, tekintettel a küszöbön levő nagy épitkezésekre, kiszámithatatlan gazdasági kár és mesterséges elriasztása minden önérzetes vállalkozónak.

---

szakadékokat belepte a tölcséres folyondár, összekuszálódva a szagos mogyoróvirággal. Görbe füzfák álldogáltak a kiszáradt mederben, szomjasan lógtak ágaikon ezüstpihés, hosszukás leveleik, a sornak hija volt helyenként, a hogy kiégették a télen jégvágó parasztok.

Az asszony szólalt meg előbb. Olyan tulvilági hangon, mintha minden szavánál apró üvegharangokat vertek volna össze egymással. Szép sötét szeme volt, az egész a mi mutatott rajta; azokat szinte féléuken emelte az urára, mintha mindig csodálkoznék és ugy kérdezte tőle:

— Boldog vagy Feri? . . .

A barna ember megszoritotta a fiatal asszony kezét, aztán odavonta magához és megcsókolta a haját. De szájszélei hidegek voltak, az arcza sápadt s a homlokán verejték gyöngyözött.

Egy hosszu, rémes dübörgés volt a szerelmes csókra a visszhang. Az asszony megrezzent egész testében, a lovak őrült gyorsasággal rántották meg a hintót, mely féloldalt zökkent a hirtelen támadt forgószélben. Mintha egyszerre felszabadultak volna a puszták boszorkányai Egyik porfelleg a másik után támadt, kavarogva, szórva, hányva maga körül a fölkapott száraz avart, megtépett bokrok ágait, végigsöpörve velük a rónaságot.

Egyszerre megálltak a lovak. Az izzadság csurgott róluk, a szügyök reszketett. Összedugták szép okos fejüket s nem mozdultak volna egy tapodtat. Mintha földbe gyökereztek volna a lábaik. A kocsis leugrott a bakról, csuron viz volt már az is, valahány pokrócz volt, mind előkeritették, de a vihar még csak azután tombolt igazában. Az eső ömlött abból az egy felhődarabból és tármázott ugy, mintha ezer bagoly huhogott volna, verte volna össze a szárnyát rémes csattogással.

*

. . . Öreg Benkőné visszafordult a fal felőli oldalról, a fejét föltámasztotta a két könyökére és ugy nézett ki az ablakon. Csak fél szemével látott már, a másikban is éppen hogy pislogott az élet lámpása. A hangja reszelős volt és szüntelen megakasztotta a nehéz köhögés.

— Boris, Boris, — hajtogatta egyre.

Nem felelt senki.

— Boris! — hogy ugy-e megmondtam? Most viszi haza a Beloványi uraság az asszonyát . . . Azt a nápicz, nyavalyás teremtést, a kit a te helyedre ültettek Boris, mert volt akkora aranya, mint ő maga. Ide vigyázz! — Tudod a kertben a pöszméte bokrot? — Odahajitottam a pénzét mind, a sok czifra bankóját, a mivel be akarta tömni a számat. Pedig az ugyan be nem áll! — Ó mindent tudok én! — hol vette azt a sok bankót? Boris, ha most te ülnél a hintójában, a nap sütne, a szentmihályhegyi hét angyal kisérne utatokban, minden falevélen, minden bokor aljából tündérke mosolyogna rátok. Boris, de megforditva mondtam az imádságot. A lelkemből mondtam rájok, ugyanazon órában a hogy elindultak. Hallod? — Hallod?

Csak ujra nem felelt senki. A szoba üres volt és csöndes, egy nagy fekete macska ásitozott a hideg tüzhelyen, meg a fa galya kopogott olykor az apró ablakon.

Körül-körül ház se igen volt a tanya mellett. Egy kut állott nem messze tőle, tulnan meg néhány halászkunyhó, nádból összetákolva. Még lejebb malom volt a folyón, ott a hol sebesebb volt a viz járása. Még azon is tul a nagy cserjés huzódott, valamikor medre volt a viznek arra. Az alacsonyabb helyeire most is bejár, ha nagyon megtelik az uj ágya.

Végig a parton egy sötét alak futott a zuhogó esőben. Erős, izmos leánynak látszott, nagy, fekete haja lecsuszott a vállaira. Arcza fehér volt, mint a hab, a mint az eső paskolt a vizen. Mezitláb futott az összecsapzott, lucskos szarkalábok, vadviolák között. El-elfulladt a lélegzete, a szive oly sebesen vert, hogy azt hitte szétpattan. Nem gyülölt senkit abban a pillanatban, csak az ösztöne vitte, hajtotta előre, menteni ha még lehet.

Az eső még irgalmatlanabaul zuhogott. A leány két kezével türülte szeméből a vizet, mely csapkodta egyre, előtte ködpárában uszott az egész mindenség.

A határozat fő indoka: Rimanóczy Kálmán nyertes vállalkozónak különösen ezen ügyben kifejtett közérdekü tevékenysége. Ezen érdemeknek kellő méltatására a helyi viszonyok tüzetes ismerete szükséges. Az állitólagos nagy érdem abban áll, hogy Rimanóczy Kálmán »Bazár« terve és ennek 20000 forintnyi jövedelmezőségének garantirozása tette lehetővé a szinházépités megoldását.

Ebben a hires tervben van eredeti is, jó is; csakhogy ami jó benne, az nem eredeti s ami eredeti, az rossz és káros.

Jó és hasznos magának, egy Bazárépületnek, mint ideiglenesnek létesitése, de ezt a tervet már előzőleg Laender Ferencz, utóbb pedig Sztarill Ferencz proponálták, még pedig ingyen. Uj a Bazár konstrukciója, melyben az a sajátságos, hogy bár a városnak legelőkelőbb és legforgalmasabb pontjára van tervezve, méretei, magassága és helyiségeinek beosztása olyanok, hogy abba kávéházat, vendéglőt, sörházat, szóval arra a helyre praedisztinált és ott jól jövedelmező üzletet, mely magas bérösszeget fizethetne, nyitni nem lehet. Nehogy a tervelő és vállalkozó Rimanóczy Kálmán szakképzettségét emiatt gáncs érje, a dolog könnyebb megérthetése végett szükségesnek tartom megjegyezni, hogy a tervezett Bazár-épülettel szemben a tervező és vállalkozó Rimanóczy Kálmánnak kétemeletes háza van, melyekben kávéház és vendéglő üzletek vannak. Ebből látszik, hogy a tervezés nem annyira a jó polgár, mint inkább a jó családapa gondosságával van megszerkesztve.

Hasonlóan praktikus eszméje a vállalkozónak a Bazár bérjövedelmének biztositása, mert erre a biztositásra a városnak ugyan semmi szüksége, mivel az épitendő Bazár helyén most is boltok vannak, melyek bére arányában a Bazár jövedelme jóval magasabbra előirányozható a garantirozottnál; de nagyon alkalmas arra, hogy nem váradi vállalkozót, a ki az épitkezés befejeztével nem akar Nagyváradhoz kötve maradni, a vállalattól elriaszszon.

A vállalkozásnak ezen komplikációja amilyen példátlan, olyan megalázó is; mert a várost egy magán embernek kvázi gyámsága alá helyezi.

Ezek után abban a nézetben vagyok, hogy a városi tanács javaslata nyomán keletkezett ezen közgyülési határozatot a magas kormány jóváhagyásával nem szankcionálhatja.

Teljes tisztelettel
Dr. Friedländer Sámuel.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 krért, Más időben 50 kr.

Julius 9. A 48-as Népkör házias tánczvigalma a Kargerféle nyári mulatóban.

Julius 9. A rabsegélyző egylet közgyülése d. e. 10 órakor (fogházépület II. emelet 5. ajtó).

Julius 13. Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának gyülése d. u. 3 órakor.

* **Személyi hirek.** Gróf *Zichy* Géza tegnap családjával Nagyváradon időzött. — Dr. *Perjéssy* Mihály kir. ügyész hat heti szabadságáról tegnap érkezett vissza s a kir. ügyészség vezetését *Lázár* Márton kir. alügyésztől átvette. Dr. *Vámossy* Mihály kir. alügyész tegnap egy havi szabadságra elutazott.

* **Goldis József lemondása.** *Goldis* József aradi püspök pénteken utazott Budapestre, hogy a m.-csékei mandátumáról való lemondó levelét maga nyujtsa át *Perczel* házelnöknek. A püspök először *Wlassics* minisztert látogatta meg s vele hosszasan értekezett, majd a házelnököt kereste föl.

* **A választók névjegyzéke közszemlén.** Nagyvárad-város jövő 1900. évre összeállitott választók névjegyzéke julius hó 5-ike óta közszemlére van kitéve a városház emeletén jobbra levő közigazgatási kiadó-hivatalban, hol azt bárki megtekintheti s észrevételeit julius hó 15-ig *Kelepecz* Dezső irodaigazgatónál benyujthatja. Felszólalással élhet bárki, akár azért, mert a névsorból önmaga, vagy más jogosult kimaradt, továbbá, ha valaki jogtalanul bevétetett. — Polgárságunk nem kiséri elég figyelemmel a választók névjegyzékét s naponkint alig egy-két polgát tekinti meg a listát. Sokat az vezet, hogy a jövő évben ugy sem lesz képviselő vagy városatya választás, pedig ez a felfogás téves, mert biztosan senki sem tudhatja, hogy mikor lesz szükség polgári jogainak gyakorlására. Különösen a törvényhatósági bizottsági tagok választását illetőleg fontos a névjegyzék, amennyiben minden év végén választás utján töltik be az évközben megüresedett törvényhatósági bizottsági tagi helyeket. Felhivjuk a választó jogosult polgárokat, hogy a névsor megtekintését el ne mulasszák s esetleges reklamációjukat julius 15-ig adják be.

* **A minoriták káptalanja.** A minorita atyák szegedi nagygyülése három évre uj magyar tartományi rendfőnököt választott. A választás *egyhangulag* ismét *Csák* Cirjék Alajosra esett, a ki általános tiszteletnek, szeretetnek örvend a minorita atyák között. Délután a 16 magyar rendház főnökeit választották. Szombaton Te Deumot tartottak, a melyet *Csák* Cirjék rendfőnök celebrált. Vasárnap a szegedi felső-tanyán a szegedi minoriták uj házát szentelik föl s azután a nagy gyülés még a vasárnap folyamán szétoszlik. — Az ujonnan megválasztott rendfőnököt Aradon nagy ünnepélyességgel fogadják. *Kristyory* János törvényhatósági bizottsági tag elnöklésével fogadó bizottság alakult, mely az állomásnál fogja az uj rendfőnököt üdvözölni.

* **Mentőegyesület szervezése.** Nagyváradon a rendőrkapitány kezdeményezéséből mozgalom indult meg balesetek, szerencsétlenségek esetére a mentőszolgálat behozatala iránt. A szolgálatok teljesitésére a városi tüzoltókat és a rendőröket gyakorolnák be. A belügyminiszter is hasonló tárgyban intézett leiratot a törvényhatóságokhoz, amelyben hangsulyozza a mentők hasznos, áldásos müködését s kivánatosnak tartja, hogy a nagyobb városokban önkéntes mentő-egyesületek létesitessenek. E tárgyban különben egy országos értekezletet fog összehivni, amelyre Nagyvárad város képviseltetését is kéri.

* **Pantheon a Gellérthegyen.** A mint emlitettük, több törvényhatóság sürgette, hogy a Gellérthegyen Pantheont állitsanak. Minthogy most már a czitadella a fővárosé, a tanács elhatározta, hogy ebben az ügyben, az illető bizottságok meghallgatásával, szeptember hónapban előterjesztést tesz a közgyüléshez.

* **A nyugdijbizottság ülése.** Nagyvárad város nyugdijbizottsága tegnap délután rövid ülést tartott. Dr. *Bulyovszky* József polgármester elnöklete alatt *Rácz* Mihály, *Hegedüs* Géza, dr. *Baróthy* Ákos és *Istvánffy* István jegyző. Özv. *Nurizsán* Péterné özvegyi nyugdij iránti kérelmét visszaadták pótlás végett, mivel nem volt kellőleg felszerelve. *Raffay* Mihály számtisztet nem nyugdijazták, hanem betegsége folytán ujabb három havi szabadság időt engedélyeztek részére.

* **Névmagyarositások.** *Koldach* Jakab és kiskoru gyermekei: Jolán, Irma, Károly, Sári és Samu neveiket *Kármán*-ra; *Rozenblüch* Ignácz pedig »*Sárgá*«-ra magyarositotta.

* **Kézrekerült tolvaj.** Még a mult esztendőben történt, hogy *Kovács* Imre monostorpetrii lakostól elloptak 120 forintot. A tettes akkor elmenekült, mig most megkerült *Petrán* Juon személyében, akit át is adtak az ügyészségnek.

* **A szolgálati idő beszámitásáért.** A kultuszminiszter az állami tanitókat szolgálati idejük arányában a XI. fizetési osztály fokozataiba osztotta be, ugy hogy fizetésük a szolgálati idővel emelkedik. De e kedvezésben nem részesülnek azok az állami tanitók, akik előbb községi vagy felekezeti iskolában voltak tanitók. Ezeknek érdekében most mozgalom indult meg a tanitók között. A maros-tordamegyei általános tanitótestület kisküküllői fiókköre a minap tartott gyülésében Nagy János inditványára elhatározta, kogy kérvényt intéz az Orsz. Bizottsághoz, a kultuszminiszter rendelete által megrövidített tanitók érdekében. Egyuttal az ország többi tanitótestületeihez és fiókköreihez is felhivást intéztek, hogy tegyék magukévá a kisküküllői kör határozatát azáltal, hogy hasonló határozatot hoznak. Az Orsz Bizottságot pedig

---

Tenyeréből ernyőt csinált, ugy nézett maga elé, minden erejét összedve. Egyszerre csak megtalálta a mit keresett. A kis fekete pontot tul a cserjésen, a hepehupás árokpart mentén.

Mint a villám, nyargalt le a töltésről. Még egy szempillantás s a régi vizmosta gát beszakadt, utánna zubogva ömlött a megáradt, szennyes folyóviz. A lovak kétségbeesetten ficzánkoltak s a küzdelemben még beljebb rántották a hintót. A leány két görcsösen egymásba kapaszkodó alakot látott egy pillanatra, aztán az egyik alámerült, mig a másik vad kétségbeeséssel küzködve tartott a tulsó partnak.

— Nyomorult! — sziszegte a leány s hirtelen elszántsággal a vizbe ugrott.

Könnyü volt a szegény alélt asszony mint a pihe, arcza sápadt, szemei lecsukva, a keble alig pihegett.

A leány letette a partra, kikapcsolta a zubbonykáját, dörzsölte a halántékait, szinte életet lehelt belé, az asszonyba, a ki elvette tőle a boldogságát, elvett tőle mindent . . .

— Boris, Boris! — kiabált az öreg asszony az apró házban. Nem hallod Boris? — A szentmihályhelyi hét angyalka ostort font, megverte vele a felleget, megverte vele a Beloványi uraságot, a ki a te szivedet összetörte, a tiédet Boris . . . Van igazság!

A nap kisütött az egyik oldalon, még szivárvány is támadt, szép, békitő szivárvány. A két asszony összeborult és sirt, könnyeik egymásba folytak. Néztek a messzeségbe szótlan kétségbeeséssel. Nem jött senki. Kiabáltak. Nagysokára elővánszorgott a kocsis, sárosan, halálra sápadva, a térdei egymáshoz verődtek az ijedségtől.

Csaknem egyszerre kiáltottak rá:

— Hol az urad?

Tompán felelt az:

— Nem tudom . . .

*

Messze, messze, a kék tengeren tul, szép idegen országban, beesett arczu züllött ember dobja utolsó krajczárját a játékbankba s lázas, kimeredt szemeivel figyeli: hátha . . . Ha még egyszer annyija volna az összeharácsolt sokból, hogy hazamehetne, meghalni . . . Meghalni még egyszer . . .

Az öreg asszony az apró házban fantáziál tovább:

— A szentmihályhegyi hét angyalka imádkozzék a szegény bünös lelkéért. Én nem mondtam ki semmit, én nem szóltam semmit, pedig a czifra bankóját mind, mind eldobtam a pöszméte-bokor alá . . .

Szótlan nézett egymásra a megcsalt leány és a kora özvegy asszony. Azon tünődtek, hogy hármójok közül melyiknek vette el az eszét a jó Isten.

felkérik, hogy járjon közbe a kultuszminiszternél, hogy a jelenleg állami iskolánál alkalmazott tanitóknak számitsa be a szolgálati időt, amelyet felekezeti vagy községi iskolánál eltöltöttek.

* **Kik épitik a szinházat.** A legutóbbi városi közgyülésen tudvalevőleg a törvényhatósági bizottság a szinház épitését *Rimanóczy* Kálmán épitésznek adta oda. Tegnap *Rimanóczy* Kálmán, *Guttman* József és *Rendes* Vilmos épitészek együttes kérvényt adtak be, a mely szerint Rimanóczy értesiti a várost, hogy a szinház épitéséhez Guttmannt és Rendest társul vette s kéri, hogy ezt a város fogadja el és a főügyészt utasitsa, miszerint az épitésre vonatkozó szerződést egyetemlegesen mindhárom épitészszel kösse meg. Ez a városra előnyösebb, mert mindhárom épitészt egyenlően terheli a felelősség. A várossal való érintkezésre, utasitások, rendelkezések átvételére azonban Rimanóczy Kálmánt jogositják fel.

* **Esküvő.** *Salamon* Lajos dombiratosi r kath. tanitó tegnap d. e. fél 9 órakor esküdött örök hűséget az ujvárosi plébánia templomban *Ember* Jolánnak, *Ember* György tanitó kedves és müvelt leányának. A házasfeleket Dr. *Vucskics* Gyula eskette s ennek végeztével beszédet intézett hozzájuk.

* **Ki lehet az adókivető bizottság tagja.** Dr. *Bulyovszky* József polgármester az adókivető illetve felszólamló tagjává dr. *Sipos* Árpád jogtanárt nevezte ki Nagyvárad város részéről, s erről jelentést tett a belügyminiszternek. A miniszter leiratot intézett e tárgyban a polgármesterhez a melyben hivatkozik arra, hogy körrendelet állapitja meg, miszerint állami törvényhatósági vagy más közszolgálatban álló egyén nem lehet az adókivető és adófelszólamló bizottság tagja. Mivel pedig dr. *Sipos* Árpád jogtanár tényleges államszolgálatban áll, kéri a polgármestert, hogy megbizását vonja vissza s helyette közhivatalba nem tartozó egyént nevezzen ki az adókivető bizottságba.

* **20 krért egy tanyai gazdaság.** A Gazdasági egyesületek Országos Szövetsége ez idén rendezi első mezőgazdasági kiállitást Szegeden. E kiállitással kapcsolatban egy tárgysorsjáték is rendeztetik, melynek huzása a kiállitás utolsó napján — szeptember 10-én — tartatik meg. Az első főnyeremény 50.000 korona érték, melyet a sorsjáték rendezésére szövetkezett intézetek készek készpénzben, vagy egy szegedi mintaszerüen berendezett tanyai gazdasággal is megváltani. A többi nyereményt főleg kiállitott gazdasági gépek és eszközök képezik, melyek szintén beválthatók készpénzre. Kötelességünknek tartjuk olvasóink szives figyelmét e sorsjátékra felhivni, tekintettel arra a hazafias és közhasznu czélra, a melyet az előmozditani igyekszik, annál is inkább, mert egy-egy sorsjegyet a legszegényebb ember is megvehet, lévén ára csak 20 kr. Mint értesülünk e sorsjáték iránt szokatlan élénk az érdeklődés s a sorsjegyek nagy kelendőségnek örvendenek.

* **Elgázolás.** A gyors hajtásnak tegnap ismét majdnem áldozatul esett egy gyermek. Az eset a Nagyteleki-utczán történt, ahol egy vágtató szekér elütött egy kis leánykát, azonban a gyermek olyan szerencsésen esett el, hogy csak kisebb horzsolást szenvedett. Az ügynek folytatása lesz a rendőrség előtt.

* **Kinos kérdés.**

— Mik azok a cyklopok?

— Bizonyosan azok, akik az ujságokból czikkeket lopnak.

* **A vendéglősök kongresszusa.** A vendéglősök országos kongresszusa alkalmából fényes ünnepségek lesznek augusztus hóban Nagyváradon. A kongresszusra mintegy 1000 vendéget várnak s az elszállásolás rendezésével *Czeglédy* Sándor, *Stern* Herman, *Kovács* László és *Sarkadi* Ignácz vannak megbizva. A kongresszus tárgyai kiváló fontosságuak. Fénypontja lesz az ünnepélynek a nagy diszebéd, amelyen ezernél több vendég vesz részt. Természetes, hogy a teritésnél a legnagyobb pompát fejtik ki. A felszolgálást 80 huszár katona teljesiti, mig a pezsgőt 40 szép uri nő szervirozza. Az asztalokon valóságos borkiállitás lesz.

* **A főváros Fiume érdekében.** Fiume város törvényhatósága az iránt kereste meg a fővárost, hogy enged-e át egy fölösleges fertőztelenitő kocsit, a melyen az esetleg pestisben megbetegedett embereket lehetne szállitani. A főváros engedett a kérelemnek, de azzal a kikötéssel, hogy ha a kocsit tényleg pestis beteg szállitására használnák, akkor Fiume városa köteles a kocsi árát megfizetni, mert azt a főváros abban az esetben nem veszi vissza.

* **Az adófizetők figyelmébe.** Az adókivető-bizottság eddig az Apolló épületben müködött, holnap hétfőtől kezdve azonban átteszi szállását a városháza nagytermébe. Az Apollóban ugyanis a szinház épitését vezető Fellner és Helmer rendezi be irodáját. — Figyelmeztetjük tehát mindazon polgárokat, akiknek jövedelmi adójukat hétfőtől kezdve tárgyalják, hogy érdekeik megóvása végett a városház nagytermében jelenjenek meg.

* **A hétről. Végrendelkezés.**

Végrendelkező: Volt pénztárosomnak Tenyerinek 6000 frtot hagyok örökségképen.

Jegyző: De hiszen ő annak idején megszökött az egész pénztárral.

Végrendelkező: Nem tesz semmit. Nem akarok hálátlan lenni; ez az ember akkor a feleségemet is magával vitte.

*

Logika:

Kalauz: Kérem a kocsi belsejében nem szabad dohányozni.

Utas: Én nem dohányozom.

Kalauz: Hisz pipa van a szájban.

Utas: Hát a lábam is csizmában van s azért mégse megyek.

*

Nyelvbeli különbség;

Apa: Kitekerem a ficzkó nyakát!

Anya: Ugyan bocsásd meg a szegény gyermek könnyelmüségét! Az a 2000 frt nem olyan eget rázó összeg! Azért még ne törj pálczát fölötte . . .

Apa: (fogcsikorgatva): Adta kölyke nem is *fölötte*, hanem *rajta* fogom eltörni

Kakas Márton.

* **Meghalt a vizmosásban.** *Rácz* Lajos hegyközpályi ember, Hornyanszky Pál birtokos cselédje, több társával a tanyára lettek kiküldve butorok szállitása végett. Mielőtt elindultak volna, bepálinkáztak s kótyagos fejjel közzé vágtak a lovaknak. A bihari-hágónál az egyik társuk figyelmeztette Ráczot, hogy kössék meg a meredek uton a kerekeket, de az nem hajtott a figyelmeztetésre. Nagy erőrel, iszonyu gyors vágtatással szálltak le a hegyről s a lovak megbokrosodtak. A kocsi felborult s Rácz Lajos oly erővel vágódott egy vizmosásba, hogy eszméletét vesztette s pár percz mulva meghalt.

* **Elrepült kanári.** Kőfaragó-utczán egy szép kanári elrepült. Aki megfogta, illő jutalomba részesül, ha a Kis-kututcza 76. sz. háznál átszolgáltatja.

* **Hamisitott levelezőlapok.** A hamisitás minden téren halad, most ujabban már a levelező lapokat is hamisitják. A hamisitott levelezőlapok egészen olyanok, mint a valódik, úgy hogy csak arról ösmerhetők fel, hogy valamivel kisebbek, mint a valódiak. Ilyen hamisitott levelezőlapot már több példanyt le is foglaltak. A posta és távirda vezérigazgatóság utasitotta a posta-hivatalokat, hogy ha hamisitott levelező lapokat találnak, azokat rögtön foglalják le.

* **Elveszett munkakönyvek.** *Kacsora* János kefekötő segéd elvesztette munkakönyvét. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket a könyv megsemmisitése iránt s ezért felkérik a megtalálót, hogy a könyvet szolgáltassa át gazdájának, mert a könyvnek ugy sem veheti hasznát.

* **Figyelmeztetés.** Lapunk mai számának hirdetési rovatában közölt »*Szabadság*« *könyvnyomda* hirdetésre t. olvasóink figyelmét felhivjuk.

* **Ázsia pusztáin keresztül.** A Telegraph jelentése szerint *Hedin* épen most indult el ujabb utjára Tibetbe, Kiséretében van *Islam* Bai is, kinek csodálatos megmeneküléséről Hedin »*Azsia pusztáin keresztül*« cz. művében elbeszéli. A czár parancsára 3 kozákból álló fedezet adatott melléjük, mely bizonyára megfogja védhetni a vakmerő svéd utazót attól, hogy Landor sorsára jusson.

* **Elveszett.** Tegnap a délelőtti Kolozsvárról jövő vonat érkezésekor elveszett egy arany karperecz. A becsületes megtaláló jutalomban részesül, ha átadja a rendőrségen megtudható czimen.

Német nyelv és szerelem.

(Fucscsba ment házasság. —

Pemzli Tamás jóreményü festőművészünk, ki egyébként is ismert alakja a nagyváradi fiatalságnak, tanulmányai gyarapitása végett Münchenben volt vagy félévig. Itteni tartózkodása alkalmával szoros barátság fejlődött ki közte és Spalett Joachim szintén festőnövendék között. A két barát elválhatatlan volt, valóságos élő typusa a szoros egymásközti viszonynak, látható példája a magyar osztrák jó viszonynak.

A tanulmányi évnek immár vége, a két jó barát is ott hagyta a müvészetek fenkölt hajlékát.

Hová menjenek?

Pemzli magyaros ötletével meghivja Spalettet, hogy töltsék a vakáczió egy részét a kies fekvésü Bihar fővárosban, Nagyváradon.

Nagyon természetes, hogy a jó Spalettet bemutatta ismerőseinek is, ezek közt bájos unokahugának Tinikének is. Szerencséjére Spalettnek, az uj ismerősök ugy a hogy türték a sógorság nyelvét, csak éppen a ki legnagyobb érdekkel birt Spalettre nézve, a bájos Tinike, ő nem tudott egy árva szót se németül.

Spalett meg egy biztató hangot se volt képes kiejteni magyarul.

Már most, hogy értessék meg egymást? Örökké csak nem beszélhetnek szemeikkel, evvel a kezdetleges világnyelvvel?!

Ó pedig mily tarthatatlan volt ez az állapot a jámbor Spalettre, mikor nemes szivének minden porczikáját a bájos Irénke igéző alakja töltötte meg. Mi a belga forradalom az ő végtelen zavarához képest, ha Tinikével az obligát »Kisztiband«-nál nem birt tovább menni. Óh pedig a vágy, az erős akarat, de mindenekfölött hő szerelme a legnagyobb kétségbeesésbe ragadták. De mit csináljon, hogy értesse meg magát?! Hisz azt nem kivánhatja, hogy Tinike tanuljon meg németül.

Hopp! Megvan!

Meg fog ő tanulni magyarul:

Szándékát tett követte, a miben a furfangos Pemzli is segitett.

A szembeszádek ugy annyira haladtak, hogy egy magyar »Jo regel« »Jó eszaka« »Kedves ekesség« is lett hallható a Spalett ajkairól.

De hiába! Iszonyu nehezen ment ez igy nagyon.

Spalett szivét pedig a hő szerelem majd elemésztette.

Végre egy gondolata támadt. Egy felséges, egy nagyszerü.

Elhatározta, hogy feleségül veszi Tinikét.

Igen de hogy? Hogy kéri meg?

Megvan! Itt van Pemzli fog a most is segiteni.

— Édes Tamás! Én, Tinikét nagyon szeretem. Én Tinikét feleségül akarom . . .

— Ne te ne! Hát ne bomolj! Hisz . . .

— De kérlek, ha én őt nagyon szeretem . . .

— Jól van jó, de tudd meg . . .

Drága Tamás, nem akarok tudni semmit. Vagyonomból szépen eltarthatom, és . . .

— De Joachim, Tinike . . .

— Egy szép leány! Punktum; Ne beszélj semmit. De mégis! Mondd meg nekem mit tesz magyarul ez: Tinike nagysám. Én kegyedet forrón szeretem és legfőbb óhajom, hogy boldoggá tegyem. Egy szót, egy boldogitó szót. Akar a feleségem lenni?

— Hát aztán tudod-e . . .

— Mond meg a mire kérlek. Hogy van az magyarul a mire felkértelek.

— Hát jól van legyen. A mit Tininek akarsz mondani ennyit tesz: Tinike nagysám. Hallom, hogy kegyed az almás rétest nagyon szereti. Én pedig a spenótot szeretem.

— Igen-igen szeretem.

Neki is ült Spalett és egy napig egyebet sem csinált mint folyton tanulta a mondanivalóját.

Másnap, szép holdvilágos estén elő is állt vele Tinikének.

De bujj el hold, ne susogj szellő, öntsd el sötétség az egész világot! Mint a kámfor, ugy párolgott el Spalett a Tinike válaszától. Az az dehogy válasz, kaczagásától.

Megállj Tamás ez vért kiván . . . Hát mért csináltad ezt velem.

— Te vagy az oka. Nem hagytad, hogy felvilágositsalak arról, miszerint Tini jegyes, és igy hiábavaló minden erőlködés.

A történet hitéléül *Puby.*

A belgrádi összeesküvés.

Belgrád, julius 8.

A vizsgálat az összesküvők ügyében még folyton tart, jóllehet már jókora csapat u. n, compromittált egyén került kézre. Ezek jobbára a radikális párt emberei, kik bár tagadják az összeesküvést, de minden ellenük vall és igy aligha kerülhetik el a borzasztó véget.

A tegnapi fáklyásmenet alkalmából *Sándor* király és *Milán* ex-király a konakból intéztek beszédet a néphez.

Zichy Jenő és Milán.

— Saját tudósitónk távirata. —

Budapest, julius 8.

Zichy Jenő gróf *Milán* ex-királynak szerencsés megmenekülése alkalmából üdvözlő táviratot küldött, még a mai napon a következő választ kapta:

»Nagy örömet okozott szives megemlékezésed. Két golyó talált, az egyik a nyakkendőmet, a másik a hátamat horzsolta. Semmi bajom nincs miatta.«

Zichy Jenő gróf ingerülten emlitette, hogy a magyar sajtó milyen hajszát folytat Milán ellen, pedig e vádak alaptalanok, mert Milánnak nincsenek adósságai s a kártyajátékok közül egyedül a vysthet játsza. Igazi tudós s szóval, tettel kimutatta, hogy a magyarok barátja s az ócsárlás daczára ápolja Szerbiában a magyar barátságot.

A radikális párt elpusztitása.

Zimony, julius 8. (Saj. tud. táv.) *Vucskovics* szerb hadügyminiszter tegnap Karlsbadból visszatért Belgrádba, a hova *Gyorgyevics* miniszterelnök visszaérkezését is várják legközelebb.

Az összeesküvés alkalmat ád az uralkodó pártnak arra, hogy a szerb radikális pártot mindenestől elpusztitsa. *Gruics* Sáva tábornokot, a pétervári szerb követet, ki annak idején miniszterelnök volt, *Pasics* elődje, visszahivták Szt.-Pétervárról s elfogják őt végkép bocsátani az állami szolgálatból. A radikális párt képviselőinek elfogatása után, a vidéki pártemberekre kerül a sor. Az ország belsejében ma egész sereg elfogatás történt, mely alkalommal a párt legelőkelőbb tagjai kerültek hurokra. A hangulatból itélve az elfogottokra igen szomoru vég vár.

Hogyan gyilkolták meg Mihály szerb fejedelmet.

Szerbia a politikai gyilkosságok földje. Ki ne hallott volna Milán nagybátyjának, Obrenovics Mihály szerb fejedelemnek meggyilkolásáról, mely borzalmas részleteivel évekig foglalkoztatta a világot? A büneset szálai — mint tudjuk — Magyarországba is átnyultak az itt tartózkodott Karagyorgyevics Sándor herczeg volt szerb fejedelem és társai révén a magyar birróságok is hoztak itéletet ebben a tragikus ügyben.

A fejedelem-gyilkosság 1868. junius 10-én történt a topcsideri nyaraló parkjában. Annak az összeesküvő bandának, mely elhatározta a fejedelem meggyilkolását, Radovanovics Pál belgrádi ügyvéd volt a feje. A nagyravágyó ember abban a hiszemben volt, hogy Mihály fejedelem uralkodása alatt nem emelkedhetik arra a polczra, melyet megérdemelne; az alkotmány akkori formájával is elégedetlen volt s azt akarta, hogy a szerb trónra vagy Karagyorgyevics herczeget ültessék ismét, vagy pedig alakitsák meg a szerb köztársaságot. Már egy évvel a gyilkosság előtt kidolgozta az uj alkotmány szabályait s tervébe több békétlenkedő szerbet beavatott. Az összeesküvésben részt vettek kivüle öcsesei Lyubomir, Szilárd és György, továbbá Marics Lázár volt fegyencz, Rogics Sztanjevot, Tadics Lyubomir, Petrovics Bogoszláv, Tanaczkovics Atanáz, Petkovics Blagoje, Jokovics Vidoje, Nemadovics Szvetozár, Vilotijevics András, Nenadovics Simon, Jeremics Josza szerb polgárok. A szerb birróság Karagyorgyevics herczeget és Stankovics Fülöp Magyarországra költözött szerb sertéskereskedőt is gyanusitotta és mindkettejüket el is itélte in contumáciam.

Az összeesküvők junius 10-ét tüzték ki a merénylet napjául, mert értesültek róla, hogy a fejedelem e napon a Belgrádhoz félórányira eső topcsiderie parkba megy. Már jó előre gondoskodtak arról a gyilkosok, hogy észrevétlenül bejuthassanak a parkba, melynek keritését egy helyen kivágták. Meghatározták a helyet is, a hol találkozzanak. E helyen a fák kérgére keresztet karczoltak — ez volt a jel. A terv végrehajtásának megvalósitásával Márics Lázárt, Regics Sztanjevót, Radovanovits Szilárdot és Györgyöt bizták meg az összeesküvők. Radovanovits Pálnak az lett volna a hivatása, hogy a gyilkosság hirére támadó zavart felhasználva, megvalósitsa az uj kormányforma tervét.

Az összeesküvők a meghatározott időre összegyültek a topcsideri parkban; mindenik töltött revolverrel és késekkel volt fölfegyverezve. Radovanovits György a park egyik dombjára ment és látcsővel figyelte, hogy mikor fordul be az utra a fejedelem kocsija, melynek érkezését jelezte azután az összeesküvőknek, a kik a gyilkosság helyétől nem messze a fák mellett huzódtak meg.

Délután öt és hat óra között megérkezett a parkba a fejedelem, Obrenovics Tomanja és rokonai: Konstantinovics Anka és Konstantinovics Katalin társaságában. Velük volt Garasanin Szvetozár tüzérkapitány, a fejedelem hadsegéde, továbbá Timorcsevics Döme udvari szolga is. A társaság leszállt a kocsikról s gyalog megindult egy fasorban. Elől ment a fejedelem Konstantinovics Katalinnal, egy szép fiatal lánynyal, utánuk haladtak a társaság többi tagjai. Az ut szük volt és csak kettesben mehettek. Egyszerre három embert pillantottak meg, kik az uton feléjük haladtak, majd letértek az ut szélére s meghajtották magukat a fejedelem előtt, aki barátságosan viszonozta köszönésüket s tovább haladt. De alig haladt néhány lépést, Radovanovics előrántotta a revolverét és hátulról rálőtt. Marics és Rovics szintén rálőttek ezután. A fejedelem elesett, mire Radovanovics Szilárd hozzá rohant és vadászkésével összekaszabolta őt az arczán és a kezén. A társaság többi tagja mozdulatlanul állt meg rémültében, majd Konstantinovics Anka, a fejedelem unokahuga odarohant Radovanovicshoz, hogy megragadja a kezét. De Marics utját állta és rálőtt. A tisztes, öreg Obrenovics Tomanja asszonynak sikerült elmenekülnie a bokrok között; ő volt az egyetlen, aki nem sérült meg. A hadsegédnek a karját lőtték át az összeesküvők, a szolgának pedig a vállát furta át a golyó. Konstantinovics Katalin a mellkasa jobb oldalán és a lapoczkáján szenvedett sulyos sérülést. A fejedelem és Konstantinovics Anka halva maradtak az ut porában.

Radovanovits Pál távolról látcsővel nézte a mészárlást s amikor meggyőződött róla, hogy a terv megvalósult, kocsira ült és Belgrádba hajtatott, hogy megkezdje a lázitást. De már nem volt ideje erre, mert a gyilkosság hire azonnal elterjedt s az összeesküvőket, akik közül az udvari szolga felismerte Radovanovits Györgyöt, rövid idő mulva letartóztatták. Julius 15-én mondták ki felettük az itéletet s Jeremics Jószán kivül, akit öt évi fegyházra itéltek, valamennyit halállal büntették. Julius 28-án lőtték őket főbe a Korakurna-völgyben. A kivégzésnek volt egy megható epizódja is, — arról a szikladarabról, amelyhez Maricsot kötözték, visszapattant egy golyó s megölte a közelben vezénylő, fiatal katonatisztet.

A szerb birróság — mint már emlitettük — abban a meggyőződésben volt, hogy a Magyarországba költözött Karagyorgyevics herczeg és Stankovicz Fülöp is részesei az összeesküvésnek: azért az előbbit huszévi fogságra, az utóbit szintén huszévi, nehéz vasban töltendő börtönre itélte el. Ugyanakkor diplomacziai közbenjárásra letartóztatták Budapesten Karagyorgyevics herczeget Trifkovics Pál magántitkárjával s Stankovics Fülöppel együtt, hogy gyilkosságról lévén szó, a magyar birróság tárgyalás alá vegye az ellenük emelt vádat. A herczeget azzal vádolták, hogy az összeesküvést pénzzel és tanáccsal előmozditotta, mert a fiát akarta a szerb trónra juttatni: a másik kettőt pedig az összeesküvőkkel való czimboráskodással gyanusitották. A budapesti kir. törvényszék bizonyitékok hiányában fölmentette a vádlottakat: a királyi Tábla azonban bünrészeseknek mondotta ki őket s a herczeget nyolczévi, a másik két vádlottat négy évi vasnélküli börtönre itélte. A királyi Kuria az elsőbirróság itéletét hagyta helyben.

Karagyorgyevics Sándor herczeg 1884. május 3-án halt meg Temesvárott, ahol csendes visszavonultságban töltötte napjait.

Igazságszolgáltatás.

A délvidéki gabonaelővételi bünpör.

A fehértemplomi törvényszék ma folytatta a gabona-uzsora bünpert. Az érdeklődés a bünper iránt ma sem csökkent és a tárgyalóterem ma is zsufolva volt hallgatósággal. A mai tárgyalás gyorsabban haladt, a mennyiben a 200 panaszból tizenkettőt tárgyaltak le. A panaszosok többnyire szerb és román földmivesek voltak, a kiknek a vallomása sok tekintetben ellenmondó volt. Érdekes volt *Ritopecski* Milován vallomása, a ki előbb ugy vallott, hogy azért nem szállitott gabonát, mert ugy hallotta, hogy *Lőwy* nem vesz át rossz buzát. Az elnök ismételt kérdéseire aztán ugy módositotta vallomását, hogy azért nem szállitott, mert *nem termett neki a rossz időjárás következtében.* Sok panaszost szembesitettek a vádlottal és ekkor kiderült, hogy a panaszosok *egyetemleges kötelezettsége* a vádlottal szemben fennállott, bár ezt a panaszosok erősen tagadták. *Gyuczul Bozidar* Deliblati szerb kereskedő, a ki annak idején parasztruhába öltözve vezetett egy küldöttséget a miniszter elé, beismerte, hogy ha a buza olcsóbb lett volna, szállitott volna *Szenttamásy* Miklós alügyész és a birróság tagjai a bünperben általában nagy objektivitást tanusitanak.

A megszökött fegyencz. Egy Németországból megszökött fegyenczet tartóztatott le május hó végén a budapesti rendőrség herczeg *Hohenlohe*, a budapesti német főkonzul kérésére. A szökevényt, aki álnevek alatt az egész világot bebarangolta, *Weidebach* Róbert Félixnek hivják és mesterségére nézve festő lenne, ha egész életét nem a börtönökben töltötte volna. Legutóbb Mühlhausenben itélték el *hat évi* fegyházra s miután mindössze négy hóna-

pot töltött ki büntetéséből, egy éjjel megugrott. A világlátott csavargó Velenczébe ment, ahol egy *Rupprecht* nevü német matrózzal ismerkedett meg. Noha birtokában voltak bátyjának irásai. megszerezte valahogy a Rupprecht igazoló iratait is, amelyeket mint szökevény alkalmasabbnak gondolt arra, hogy azokkal bujdosó utjára kelljen. Igy jött Budapestre, ahol azonban csakhamar elfogták. Érdekes, mint történt Weidebachnak, akit különben is köröztek, a letartóztatása.

Amint a veszedelmes gonosztevő Budapesten bujkált, a *népkonyhában* megismerkedett *Fürst* Sámuel fényképészszel, aki maga is nemrég került ki a fegyházból A bajtársak hamar megbarátkoztak s első gondjuk volt valami kis pénzre szert tenni. Weidebach azt az ajánlatot tette, hogy menjen el Fürst a német alattvaló Rupprecht irományaival herczeg Hohenlohe főkonzulhoz s kérjen tőle segélyt. A látogatás sikerrel járt, Fürst egy ötforintossal tért vissza, de a pénz persze hamar elfogyott. Most maga Weidebach ment a főkonzulhoz könyöradományért s ez vesztét okozta. Hohenlohe herczeg ugyanis, a fénykép révén, mely a németországi körözés utján a konzulátushoz is eljutott, felismerte Weidebachot s tüstént intézkedett a letartóztatása iránt. A vakmerő gonosztevő először tagadta, hogy ő a mühlhauseni szökevény, de aztán feladagyott a tagadással és a rendőrség átkisérte a büntető törvényszékhez.

Csak ezután derült ki, hogy milyen nagyszabásu gazember került a Weidebach Róbert Felix elfogatásával hurokra. Mert alig, hogy megindolt Mühlhausenből a kiadatása iránt való eljárás, egymás után jelentkeztek még érte a badeni nagyherczegség, Svájcz és Velencze is. Ebből némi zavar támadt s ez az oka, hogy Weidebach még ma is Budapesten van. Ugyanis nem dőlt el még, hogy hova szolgáltassák ki legelőbb. Miközben ez a kiadatási eljárás folyik, a fogolylyal leszámolt ma a budapesti büntető királyi járásbiróság is. Bezerédi Biró maga elé hozatta Weidebachot a czellájából és feleletre vonta közbiztonsági kihágás czimén, amit az álnév használásával és a segély kikoldulásával követett el. A vádlott nem tagadta ezt a történtek után s belenyugodott, mikor Bezerédy biró tizennégynapi elzárásra itélte. Ez az itélés közömbös reá nézve, mert hisz különben is fogoly maradna, amig csak ki nem szolgáltatják valamelyik külföldi bíróságnak. Valószinü, hogy első sorban Mühlhausenbe viszik Weidebachot, ahol még közel hatévi fegyházat kell kiállnia.

A Splényi—Engel ügy. Emlitettük, hogy abban a bünpörben, mely az Engel-féle borhamisitásokból kifolyólag báró Spényi Ödön rendőrtanácsos ellen folyik, a törvényszék és a kir. ügyészség más-más nézeten vannak. A vádhatóság ezért a törvényszék legutóbb hozott határozatát megfelebbezte. Ugy a felebbezés, mint a bünpör többi aktái igy a kir. táblára kerültek s ott már a napokban foglalkozni fog vele a szüneti-tanács. Előadás végett Horváth Béla kir. táblai biró kapta az ügyet. A tanács elnöke Vavrik táblai tanácselnök lesz.

A nagyváradi kir. tábla kitüzött ügyei.

Előadó: *Dr. Gedeon László.*

2919 Papp János s. t. gyilkosság.
2948 Luntrás Ferencz szándékos emberölés.

Előadó: *Nagy Ferencz.*

2211 L. Nagy Sándor s. t. zsarolás stb.
2213 Simon Imre s. t. sikkasztás.
2218 Kozma Lajos s. t. gondatlanságból elkövetett közveszélyü cselekmény.
2322 Ifj. Papp Lőrincz s. t. testi sértés.
2660 Enyedi Jánosné sikkasztás.
2701 Vanga András s. t. csalás.
2704 Polyák Sándor lopás stb.
2214 Popa Gyorgye s. t. testi sértés.
2275 Bereczki Lajosné s. t. rágalmazás.
2277 Moskovits József magánlak sértés.
2320 Máté Imre lopás.

TANUGY.

Ovóünnepély. Előkelö és nagyszámu közönség jelenlétében lélekemelő ünnepély folyt le a várad-olaszii, *Rosenzweig* Szeréna urhölgy vezetése alatt álló óvodában. Jelen voltak: Dr. *Bulyovszky* József polgármester neje, *Hegyesi* Mártonné, *Rechtné* B. Zsófia, *Krasznai* F. Mari urnők; Dr. *Grózz* Albert, *Hegyesi* Márton, *Böszörményi* Géza, *Réz* Mihály stbbi urak. Meghatóan szép eredményt produkáltak a kicsinyek, a mely nem is tévesztette el hatását és visszatükrözött abban a szép és hálateljes beszédben, a melyben *Böszörményi* Géza óvodabizottsági elnök, az egész tantestület nevében köszönetét és dicséretét fejezte ki az erre oly igen érdemes ovónőnek.

Ovoda vizsgálat. A nagykörözs-utczai kisdedóvodában az évzáró ünnepély e hó 12-én azaz szerdán délelött 10 órakor lesz, mely ünnepélyre a tanügy barátok, valamint az tisztelt szülők és érdeklők tisztelettel meghivatnak.

MULATSÁG.

A 48-as Népkör nyári mulatsága. A nagyváradi 48-as Népkör nyári mulatsága ma, vasárnap fog megtartatni a Karger Sándor-féle nyári mulató helyiségben. A minden évben jól sikerült nyári mulatság hihetőleg most is jól fog sikerülni, mivel ott mindenki fesztelenül mulathat. A rendezőség megtett mindent arra nézve, hogy a mulatságban résztvevők igényei minden tekintetben teljesen ki legyenek elégitve. A mulatság megtartását a kör helyiségében kitüzött nemzeti lobogó fogja jelezni, melyre ez alkalommal is felhivja a mulatság kedvelők figyelmét a *rendezőség.*

Az utolsó hangverseny a Rózsabokorban. A »Nagyvárad-ujvárosi ev. ref. egyházi énekkar« folyó hó 16-án a »Rózsabokor«-ban tartja »dalestélyét.« — Az énekkar ez uton tudatja, hogy a ki tévedésből meghivót nem kapott s arra igényt tart, sziveskedjék az ujvárosi ref. kántorhoz fordulni, ki készséggel szolgál meghivóval. Az énekkar mindent elkövet, hogy e kedves mulatóhelyen utoljára tartandó estélyen — t. i. mielőtt lebontanák — élvezetet szerezzen a vendégeknek.

SZINHAZ.

Heti müsor.

Vasárnap d. u. *A sziklához lánczolt királykisasszony.*
este: *A lelencz.*
Hétfőn: *Sarah grófnő.*
Kedden: *Coulisset ur.*
Szerdán: *Thurán Anna.*
Csütörtökön: *Lili. Örley* Flóra föllépte.
Pénteken: *Párisi élet. Örley* Flóra föllépte.
Szombaton: *A baba.*
Vasárnap d. u. *Jani és Juczi.*
este: *Toloncz.*

A heti müsor. A jövő hét müsora ugy készült, hogy kalapból kihuzogatták a szindarab czimekkel ellátott papirszeletkéket a hét minden napjára egyet-egyet. Ujdonság nincs, a mi lett volna, az elmaradt ismét. A premiér nélküli hét első napján *Ohnet* Sarah grófnéjában L. *Fái* Szeréna fogja ragyogtatni kitünő tehetségét, mig kedden »Coulisset ur«-ban *Vendrei* Ferencz fogja egyik kabinet alakitását bemutatni. Szerdán »Thurán Anná«-ban *Bajor* Riza fogja játszani a főszerepet s kitünő szerepe van még e darabban L. *Fái* Szerénának is.

Örley Flóra, kinek Krecsányival való szerződési ügye csak nemrég járta be a magyar sajtót s a külföldön is kitünő tárgyat szolgáltatott Caput-ék tollának, csütörtökön és pénteken fog nálunk vendégszerepelni, talán szerződtetés czéljából, — először »Lili«-ben, azután a »Párisi élet«-ben fog fellépni. Örley Flóra játékát és hangbeli képességét ismeri a nagyváradi közönség, nincs tehát kétség benne, hogy fellépése telt házat fog eredményezni.

Audrau mester bájos operettjét, »A babá«-t látjuk viszont szombaton a czimszerepben *Turchányi* Olgával, kit ezen szerepében a szinházi habituék nagy érdeklődéssel várnak. Vasárnap végre a máról elmaradt »Toloncz« kerül szinre.

Toloncz helyett Lelencz. *Székely* Irén rekedtsége miatt a mára hirdetett *Toloncz* helyett *Szigligetinek* rég nem adott pályadijnyertes népszinmüve *A lelencz* kerül szinre.

HIVATALOS.

Adólajstromok közszemlén.

A Nagyvárad-Ujváros városrészre vonatkozó s az 1899—1901. évre vagyis háom évre szoló III-ad osztályu kereseti adókiszámitási javaslatokat kitüntető lajstrom az 1883. évi XLIV. t. cz. 18. §-y értelmében f. évi julius hó 10—17 napjain át 8 napi közszemlére a városi adóhivatal 11 számu szobájában azon figyelmeztetés mellett tétetik ki: miszerint érdekelt felek, kitett idő alatt, a jelzett lajstromban terhükre előirt kiszámitásokat megtekinthetik s az őket vagy másokat illető javaslatokra nézve netaláni észrevételüket a fentirt idő alatt irásba foglalva a kir. pénzügyigazgatóságánál, később pedig szóval az adókivető bizottságnál megtehetik.

Nagyvárad, 1899, julius hó 8. napján.

Városi adóhivatal.

Adótárgyalások.

A nagyváradi kir. pénzügyigazgatóság ezennel közhirré teszi, hogy az 1899—1901 évre járó III. osztályu kereseti adónak Nagyvárad városában müködő adókivető bizottsága által leendő tárgyalása Nagyvárad-Ujváros városrészre vonatkozólag

1—32	tételig	julius	19
33—71	»	»	20
72—105	»	»	21
106—142	»	»	22
143—163	»	»	24
164—187	»	»	25
188—206	»	»	26
207—232	»	»	27
233—259	»	»	28
260—291	»	»	29
292—331	»	»	31
332—372	»	aug.	1
373—406	»	»	2
407—447	»	»	3
448—497	»	»	4
498—541	»	»	5
542—578	»	»	7
579—622	»	»	8
623—663	»	»	9
664—698	»	»	10
699—738	»	»	11
739—793	»	»	12
794—834	»	»	14
835—873	»	»	16
874—900	»	»	17
901—943	»	»	18
944—986	»	»	19
987-1033	»	»	21
1034-1087	»	»	22

napjain a régi Apolló-épület termében (Olaszi, Fő-utcza 797. sz.) fog megtartatni.

Ezen tárgyaláson a III. osztályu kereseti adó alá tartozó egyének jogaik megvédese czéljából megjelenhetnek, meg nem jelenésük azonban a tárgyalást és adójuk megállapitását nem gátolja.

M. kir. pénzügyigazgatóság
Nagyvárad, 1899. évi jul. hó 7.

Papp Miklós,
kir. pénzügyigazgató.

REGÉNY-CSARNOK.

NEM HIÁBA.

Irta: **Neidegg,** forditotta: **Szirtes.** 50

— Ilyen későn ? — kérdezte barátságosan,

— Bocsáss meg, édes, nagy kerülőuton jöttem haza; megbizatásom volt a Vinczeegylettől, hogy kis segitséget vigyek nehány betegnek. Ezt hivatalból kijövet még ebéd előtt akartam elintézni, hogy a nap hátralevő része enyim maradjon.

Ada kibontakozott karjaiból.

— Betegeknél voltál ?

— Légy nyugodt; egynek sincs ragadós baja.

Áda megérinté a villamos csengőt.

— Hamar az ebédet! kiáltott a belépő cselédnek; — de siessetek ám! Ugy, most beszélj tovább, — fordult vissza férjéhez s karja után nyult, hogy az ebédlőbe menjenek.

— Először is meg kell mondanom, hogy megbiználak ma délutánra valamivel, — szólt Ganermann, midőn az asztalnál ültek, — mire visszatérsz, készen leszek irnivalómmal s kellemesen tölthetjük az estét.

Vajjon nem vette észre Ganermann, hogy neje nincsen háziruhában ? Ez az ember mindig csak magára gondolt s arra, a mi őt érdekelte. Áda kedvetlenül, némán ette a levest.

— Többi között az öreg Bergernél voltam, kiről a multkor beszéltem; bizonyosan emlékszel reá·

— Nem, én nem tudok róla semmit.

— Emlitettem azt az öreg embert, kinek az ujját le kellett vágni . . . de most másról akartam beszélni. Ugyanazon a telken lakik egy takaritóasszony, a ki maga is csak ügygyel-bajjal él, de a kevésből is szivesen ad a szegényebbnek. Kért, hogy legyek segitségére azon szerencsétlen kisasszonynak, a ki hetek óta félholtan tehetetlenül fekszik az ágyban.

Azok az emberek mindig túloznak; Viktória is azt mondja, hogy ritkán lehet nekik hinni, pedig ő nagyon könyörületes és jószivü.

— Légy szives és ne emlegesd Viktória bölcseségét, — viszozá Ferencz boszankodva.

— Magam voltam a betegnél, a legnagyobb szükség uralkodik nálna; agyhártyagyuladásba esett, a veszélyen ugyan már tul van, de oly gyenge, hogy szempilláit is alig képes fölemelni, Az irgalmas nénike, aki az öreg Bergert ápolja, látta el szegényt a legszükségesebbel, különben elpusztult volna.

— Ha a nénike gondoskodik róla, nincs szüksége, hogy más is törődjék vele.

— Mintha a nénike oda tudná varázsolni az erős táplálékot, melyet az orvos elengedhetetlenek mond. A szegény leány majd éhen hal.

— Mi a neve ?

— A takaritóasszony Mari kisasszonynak nevezte; családi neve után elfelejtkeztem tudadozódni, azt megteheted te, ha délután meglátogatod.

— Én ?

— Te. Hiszen ez az, a mire kérni akarlak. A takaritóasszonynak adtam kis pénzt' hogy a legközelebbi vendéglőből vigyen a betegnek húslevest és bort; téged pedig arra kérlek, hogy végy neki jó meleg paplant, mert az övé már olyan mint a szita. Ugy-e magadra vállalod ezt a jóságos cselekedetet.

— Te régen tudhatnád, hogy én undorodom a betegektől; azután . . . nézz meg . . . nem látod minő ruha van rajtam ? Merk kormánytanácsosné öt órakor délután teát ad. Reggel találkoztam vele és megigértem, hogy elmegyek.

— Menstd ki magadat, vagy maradj el egyszerüen. Az öt órai tea nincs oly szigoru szabályokhoz kötve, mind az ebéd vagy más összejövetel. Ha te elmégy, nyolcz óráig vissza nem jösz, jól tudom. Milyen szép volna, ha meglátogatnád a beteget és az estét együtt tölthetnők.

— Mintha az este nem maradna meg számunkra.

— Igy nem, mert magam megyek el, irnivalóm pedig estére marad.

— Küld el szobaleányomat.

— Minthe az az előkelő hölgy ilyesmit megtenne; ő a másik leányra fogja bizni, az pedig a bejáróasszonyra, ki talán zsebredugja az összegnek felét. Szerettem volna, ha pontosan kikérdezed a beteg körülményeit, aztán esetleg az Erzsébet-egyesülethez fordulnék és arra biznám a beteg gondozását.

— Okosabb lett volna, ha mindjárt oda fordul alamizsnáért ő maga.

— Nem szokta szegény a koldulást; mint a takaritóasszony mondja, valamikor jobb körülmények között élt.

— Hát mi tulajdonképen az a te kisasszonyod. ?

— Rajztanitónő; ha azon festmények és rajzok, melyek rajzszövegekkel a falhoz vannak erősitve, tőle származnak, kiváló tehetségnek kell lennie.

— Hiszen azokból csinálhat pénzt.

— Föltéve, hogy vevőket talál. Tudsz te talán ? Meg akarod dolgait nézni ?

— Hozd el nekem, akkor megkisértem; talán tuladhatok egyik vagy másik darabon. Visszatértek a lakószobába. Ferencz csalódva, lehangoltam az ujságok után nyult, s egy kocsi megállt a kapu előtt.

— Már itt a kocsi, melyet rendeltem, — szólt Áda kinézve az ablakon. — Pá, Feri, mennem kell.

— Kocsi arra a pár lépésre! Áda, hova jutunk evvel a pazarlással ?

Otthon is mindig kocsin jártam; majd behozzuk más úton. Csak ne morogj Feri.

(Folyt köv.)

Minthogy a tavasz előrehaladásával **csecsemőt, gyermeket** és **felnőttet** egyaránt fenyeget a **járványok veszélye,** ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vizének használatát ajánljuk. Egyrészt mert **olcsó, igen kellemes** és **tiszta ivóviz** lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt **élvezetszerként** szerepel, másrészt, mert **dús szénsavtartalmánál** fogva, **specificus óvószer** is a **tiphus, cholera** és a **gyermekek tiphoid-szerü** tavaszi-nyári **hasmenése** ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes **hurutos bélbántalmak ellen, mig szoptatója e viz használata folytán nagyon kedvező összetételü és bőséges tejet nyer.** A már meglevő **gyomor-** és **bélhurutot** gyermekeknél és felnőtteknél gyógyitja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek **lázas megbetegedéseinél** pedig **nélkülözhetetlen, hűtő hügyhajtó** és a **szomjat csillapitó** hatásánál fogva.

Kedvelt borvíz.

A mohai Ágnes-forrás kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

TAVIRATOK.

Türr tábornok gyásza.

Budapest, jul. 8. (Saj. tud. táv.) Párisból sürgönyzik, hogy *Türr* István tábornok neje ma ott meghalt.

A német császár látogatása.

Páris, julius 8. A német császár szándékolt párisi látogatásáról a Temps Journal des Debats és más lapok mélyen hallgatnak s a hivatalos körök nem beszélnek róla. Ugy látszik, hogy a hivatalos köröket igen kellemetlenül érinti a látogatás.

A Volta kiállitás leégett.

Budapest, jul. 8. (Saját tud. táv.) Olaszországból Comóból sürgönyzik, hogy a Volta emlékére óriási költségen rendezett kiállitás leégett. A kár milliókra rug.

Lueger a bécsi tüntetésekről.

Bécs, julius 8. A legutóbbi utczai tüntetésekről szóló interpellációkra a lapok szerint Lueger dr. polgármester egyebek közt azt válaszolta, ő meg van győződve arról, hogy az állami hatóságok meg fogják tenni kötelességüket, nem fogják türni az utczai politikusok üzelmeit és a közügyeket nem teszik azok kezébe, a kik megoldásukra nincsenek hivatva. (Magy. Táv. Ir.)

A békekonferenczia.

Hága, julius 8. Azok a póthatározatok, a melyeket ma a harmadik bizottság a választott bíróságokról szóló szerződés javaslatához elfodott következőképen hangzanak: A.) Az állandó választott bíróság tagjainak hivataluk gyakorlásában diplomácziai előjogaik és immunitasuk van. B.) A központi hivatal felhatalmaztatik arra, hogy helyiségeit és szervezetét a megbizó hatalmaknak rendelkezésére bocsássa. C.) A megbizó hatalmak kötelezik magukat, hogy minden köztük létrejött, a választott bíróságra vonatkozó megegyezésnek a másolatát, továbbá minden itéletet, a melyet nem az állandó választott bíróság hanem más választott bíróság mond ki, a hivatallal közölnek. — A megbizó hatalmak arra is kötelezik magukat, hogy a hivatallal közlik azokat a törvényeket, rendeleteket, valamint minden okmányt, a melyekkel az állandó választott bíróság itéletének végrehajtását megállapitják. Deschamps arra utal, hogy mivel az állandó választott bíróság Hágában üléseznék, ez a hely nemcsak a választott birósági törvényhozásnak, hanem a jogtudománynak is középpontja lenne.

A bizottság legközelebbi ülését julius 17-re tüzték ki, miután Delianisz kijelentette, hogy neki más megbizottak a nyolcz napot kevésnek mondották arra, hogy kormányaikkal azokat az okmányokat, a melyek tekintetében utasitásokat kivánnak, közölhessék. (Magy. Táv. Ir.)

Kanada.

Ottava, julius 7. Az alsóházban Laurier miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány kénytelen megtagadni megerősitését Britt-Kolombia törvényhozásának attól a határozatától, a mely kinaiak és japárok bevándorlását korlátozza. Kéri a házat, támogassa a birodalom politikáját és ne járjon el a japánokkal szemben elhamarkodva. A helyzet a távoli Keleten minden pillanatban akuttá válhatik és hogy ha Nagy-Brittániának háboruban támogatás kell, nagyon fontos, hogy a japánok támogatását birja. A kanadai kormány legjobban tenné, hogyha fentartaná Nagy-Brittánnia szövetségét Japánnal. A kanadaiaknak készen kell arra lenniök, hogy meghozzanak minden áldozatot, a melyet a birodalmi eszme kiván. (Magy. Táv. Ir.)

A német császár.

Páris, julius 8. Egy lap azt a hirt közli hogy Vilmos császár augusztus 4-én a Hohenzollern yachton Saint-Maloba fog jönni.

Páris, julius 8. Az összes lapok kiemelik Vilmos császárnak az Iphigenie iskolahajón tett látogatásának és a császár és Loubet közti táviratváltásnak jelentőségét. Több lap szükségesnek tartja, hogy a kormány nyilatkozzék a német franczia viszony tekintetében ujonnan bekövetkezett irányról. Whista Figaró-ban megelégedésének ad kifejezést a Páris és Ber in közti közlekedés fölött, és megjegyzi, hogy 30 év óta először történik, hogy német császár Franczia országot az önök nemes hazájának nevezi. (Magy. Táv. Ir.)

A pestis.

London, julius 8. Ideérkezett jelentések szerint Mauritiuson kitört a lépfene junius 25-ike óta 243 megbetegedést és 30 halálesetet konstatáltak. (Magy. Táv. Ir.)

Az angol alsóház.

London, julius 8. Bethell azt kérdezi, akar-e Balfour arról felvilágositásokat adni, hogy a Fokgyarmat és a Natal számára rendelt rendőrséget milyen körülmények között kell igénybe venni és a gyarmatoknak mely ellenségei ellen.

Balfour azt válaszolja, hogy Bethell épp oly kevéssé megbizható jós, mint ő Balfour; mert jósnak kellene lennie, hogy az ember olyan dolgokról felelhessen, a melyek ezután bekövetkezhetnek.

Hedderweck azt kérdezi, van-e a kormánynak arról tudomása, hogy Oroszország az angol kereskedelem fejlődését Perzsiában egy Dusaktól a transz-szibériai vasuthoz Neshedig terjedő vasut épitésével zavarni szándékozik, a hová most az angol árukat Leytén keresztül szállitják.

Brodriczk parlamenti államtitkár kijelenti, hogy arról nincs semmi tudomása. (Magy. Táv. Ir.)

KÖZGAZDASAG.

Felhivás Biharmegye t. gazdaközönségéhez. A kereskedelemügyi miniszter ur 30560 sz. leiratában értesitette egyesületünket, hogy a takarmányanyagok szál itásánál a m. kir. államvasutakon ez év május 31-ig fennállott dijkedvezményt folyó évi deczember hó végéig meghosszabbitotta, minélfogva felhivjuk a t. gazdaközönséget, miszerint azok kik takarmányanyagokat u. m. korpa, olajpogácsa, árpa, dara, tengeridara és malomkonkolyt hozatnak és ezen anyagok szállitásánál a dijkedvezményt igénybe venni óhajtják, szállitási igazolványokért forduljanak egyesületünk titkári hivatalához (Nagy-Sándor-utcza Eleméry ház.) Nagyvárad, 1899. julius 8. Tisztelettel a bihermegyei gazgasági egylet elnöksége.

Szeszfőző tanfolyam Budapesten. A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos egyesülete által folyó hó 23-ától augusztus 5-ig a köztelken tartandó szeszfőző tanfolyam — mint az eddigi jelentkezésekből kitünik — igen látogatottnak igérkezik. A tanfolyam a szeszgyártás és szeszadózás technikáját és általában a szesztőzéssel összefüggő minden kérdést fel fog ölelni. Az egyesületet a tanfolyam rendezésére az inditotta, hogy az ily tanfolyam már több mint egy évtized óta nem tartatott s azóta a szeszgyártás terén oly ujitások merültek fel, melyeknek az érdekelt körökkel való közlésére és tudomásul hozatalára az ily tanfolyam kiválóan alkalmas eszközül kinálkozik. A szeszfőző tanfolyam az elméleti és gyakorlati előadásokra egyaránt kifog terjeszkedni, délelőtt tartatnak az elméleti előadások, a délutáni órákban pedig gyakorlati eladások tartatnak a müegyetemi laboratoriumban és a fővároshoz közel eső szeszgyárakban. A tanfolyam hallgatói közé felvétetnek szeszfőzde tulajdonosok szeszfőzde kezelők s oly birtokosok, akik a szeszfőzéshez szükséges szakismereteket megszerezni óhajtják. A tanfolyamra jelentkezni lehet julius hó 15-éig a Magyar mezőgazdasági szesztermelők Országos Egyesülete titkári hivatalánál (Budapest köztelek) a részvételi dij 20 frt, mely a jelentkezéssel egyidejüleg küldendő be az egyesület pénztárához (Budapest köztelek.)

A rozsda tanulmányozása. A rozsda a vetéseken a jelen évben ismét feltünő sok helyen nagy mérvben és kiterjedésben mutatkozott. Minthogy e baj által okozott kár az utóbbi években folyton ismétlődik, a földmivelésügyi m. kir. miniszter szükségesnek találta, hogy az beható kutatás és tüzetes tanulmányozás tárgyává tétessék és a baj korlátozására módok kerestessenek. Ehez képest utasitotta a tudomány mai állásának megfelelően ujonan felszerelt magyar-óvári növényélet- és kórtani állomást miszerint a kérdést széleskörü beható tanulmány tárgyává tegye és elrendelte, hogy a rozsdának elterjedéséről és kártételének mérvéről alapos tájékozást szerezzen. Egyuttal az intézkedésekről a gazdasági egyesületeket értesitve, közrehatásra kérte fel arra, hogy a gazdák az állomás megkeresésére közremüködésük által az állomás részéről történő kutatást gyakorlati tapasztalatok közlésével és esetleg kisérletek megejtése által elősegitsék.

A lentermesztésről. A len termelése nálunk Magyarországon nem igen tud prosperálni s inkább hanyatlásnak- semhogy feljődésnek indult. Igaz, hogy e körülménynek egyik oka a vámmentesen beözönlő gyapot is, de másrészt oka az is, hogy a lenmüvelés terén nem haladunk a korral s régi módi áztatási rendszerünk nem felel meg a kor kivánalmainak. A len jó termést csak nagyon jó földeken adhat. Legjobb terméseket kétségen kivül szüzföldeken ad, amennyiben azonban ilyenekkel már nem igen rendelkezünk, megfelelő miveléssel és trágyázással kell a földeket megjavitanunk. A trágyázást illetőleg az legyen az elv hogy közvetlenül len alá szalmás istálló trágyát alkalmazni nem szabad. Belgiumban pl. őszkor higitott trágyalével öntözik meg a talajt, mely áll 15% trágyalé és 85% vizből a mely keverékből 120—160 hlitert viszniek ki egy hektárra. Avagy őszkor beteritik az egész területet istállótrágyával s tavaszszal legereblyézik a kilugozott és a talaj felszinén maradt szalmát.

E mellett azonban a mütrágyaféléket is igen kiterjedten használják s éppen ezeknek használatával érnek el óriási terméseket. Ezeknek használatát illetőleg mindenesetre jó lesz előbb kicsinyben eszközölt kisérletek utján megállapitani, hogy mely mütrágyákból, milyen mennyiséget szükségel az illető talaj, hogy a lehető legnagyobb termést adja. Mégis a legáltalánosabban a következő trágyázási mód használatos. A bevetendő területet még őszszel kell ellátni 130—170 kg. kainittal, tavaszszal pedig vetés előtt 120—150 kg. szuperfoszfáttal; közvetlenül vetés után 35—50 kg., négy héttel később ismét 35—50 kg. chilisalétrom szórandó ki. Ilyen trágyázás mellett a lehető legnagyobb s nálunk egészen szokatlan termésekre lehet kilátásunk.

Elővetemènynek legjobban az őszi s tavaszi gabonafélék, a here s a zöld ugar. A talaj müvelése pedig álljon: tarlótörés, őszi mély szántás s a tavaszi gruberozásból.

A lent igen korán és sürüen kell vetni. Egy kis hold földbe elegendő 85—120 liter mag, sőt ha magnak vetjük 50—65 liter is. Vetés előtt a talajt meg kell hengerezni, utánna jól befogasolni s ismét lehengerezni tanácsos. A vetőmag egyenletes mélyen való s egyforma letakarására igen nagy gondot kell forditani. A magnak 3—4 cm-nél mélyebben nem szabad feküdni. A lennek letakaritását akkor kell eszközölni, midőn az sárga érésben van. Az utóérés 10—12 nap alatt szokott lefolyni.

Az áztatást illetőleg e helyen csak annyit jegyezzünk meg, hogy lentermő vidékeken legczélszerübb volna szövetkezeti uton létesiteni modern a technika mai vivmányai szerint berendezett lenáztatókat és len kikészitő telepeket.

Nagyváradi hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradi piaczon 1899. julius hó 4-ik napján tartott vásárban eladott termesztmények és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 8.90—9.20. Kétszeres buza 7.——7.30. Rozs 6.80—7.10. Arpa 5.20—5.60. Zab 5.40—5.60. Tengeri: 4.80—5.10. Borsó 15—. Lencse 17.—. Bab 6.30. Köleskása 11.50. Burgonya 2.50. 100 kiló lángliszt 16.—, zsemlyeliszt 15.50, fehérkenyér liszt 14.80, barnakenyér liszt 13.50, széna fuvarral 1.90, szalma 60. Szalonna 58.—, 6 kiló zsup-szalma —08, 150 dkg alom-szalma —04. 1 köbm. bükkfa 3.25, tölgyfa 3.10, cserfa 3.35. 100 kiló marhahus 48.—. öntött gyertya 46.—. Lámpaolaj 44.—. 1 liter ó-bor —50. Uj-bor —44. Pálinka —32, Szilva pálinka —.80. Szesz 95.—. 1 mm. kősó 10.70. nyers fagyu 24.—. olvaszt. fagyu 32.—, szappan 25.—, mosott birka gyapju 1.——1.15, magyar gyapju 39—44. Egy hektoliter ó-bor 34.—, uj bor 26.—, mész 1.20, kemény faszén 1.70, puha faszén 1.50, kendermag 14.—. köles 5.50, repcze —.—, dió 16.—, mogyoró —.—, aszalt szilva —.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —10, szalonna 62, sertéshus 52, juh-hus 34, veres hagyma 10, fog-hagyma 30, bors 1.—, paprika 1.20, barnakenyér 11. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. bükköny —.—, 1 mm. luczernamag —.— 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1899. évi julius 4-ről. Tiszta buza körülbelül 350 hltr, kétszeser buza 80 hltr, rozs 180 hltr, árpa 100 hlt, zab 120 hltr, tengeri 250 hltr, burgonya 350 hltr. Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 60 drb, félhizott 70, sovány 100, süldő 140, malacz 280, hizott marha 10, jármas ökör 370, fejős tehén 210, borju 160, bivaly 9, juh és kecske 75, ló 215.

Marha árlábláz**at** 1899. julius 4-ről Egy pár első rendü jármas ökör 300—340, egy pár másodrendü jármas ökör 240—285, egy pár harmadrendü jármas ökör 130—220, 1 drb fejős tehén 55—105. 1 drb.vágó ökör 250 kgr. 68—86. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 46—70, 1 drb. veres borju 10—17, 1 drb. fél éves borju 17—24, 1 drb, egy éves borju 22—32, két éves borju 32—60, 1 drb hizott sertés 41—70, 1 pár fél éves 20—23. 1 pár egy éves sertés 31—42, 1 pár két éves serés 42—68, egy drb igás ló 60—120, 1 pár ökör bőr 16—21, 1 pár tehénbőr 12—16 1 pár borju bőr 5—8, 1 pár lóbőr 6—10.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, julius 8.

Az irányzat nyugodt.

Osztrák hitel	354.70
Magyar hitel	383.25
Államvasut	350.40
Rimamurányi	301.50
Magyar jelzálog	244.75
Salgótarjáni	331.—
Wagon-kölcsön	623.—
Villamosvasut	225.—
Magyar leszámitoló	353.25
Iparbank	104.25
Budapest közuti	404.50
Kereskedelmi	101.50
Déli vasut	6508.

Határidők.

Budapest, julius 8.

Készáru buzában az irányzat lanyha volt 18,000, mm. forgalom mellett az árak változatlanul jegyeztettek.

Buza áprilisra	—
Buza októberre	8.93
Tengeri jul.	4.82
Rozs őszre	6.98
Zab őszre	5.54
Tengeri augusztusra	4.54

Bécs, julius 8.

Az irányzat nyugodt.

Osztr. hitel	379.—
Magyar hitel	390.—
Államvasut	344.75

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. julius 8-án.

Magyar aranyjáradék 4%	119.—
Magyar koronajáradék	96.30
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4½%	119.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2½%	101.—
Magyar keletivasuti államkötvény 1876-ból	120.25
Magyar földtehermentesitési kötvény 4%	95.75
Italmérési jog megváltási kötvény	100.25
Horváth-szlavón földtehermentési kötvény	96.75
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	160.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	138.—
Osztrák járadék papirban	100.50
Osztrák járadék ezüstben	100.25
Osztrák járadék aranyban	119.25
Osztrák korona járadék	100.—
Osztrák államsorsjegyek	139.—
Osztrák magyar bankrészvény	910.—
Magyar hitelbankrészvény	388.—
Osztrák hitelintézeti részvény	379.40
Párisi vista	345.25
20 frankos arany (Napoleond'or)	9.56
Németbirodalmi márka	58.92
London vista	120.50
20 márkásarany	11.78

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Evadbérlet 68. szám. Páros.

Kisbérlet 68. szám. Páros.

Ma vasárnap, 1899. julius 9-én

a kolozsvári országos nemzeti szinház személyzetével:

Délután 4 órakor. Fél helyárakkal.

A sziklához lánczolt királykisasszony,

vagy:

a pokol torka.

Eredeti vig tündérrege, dalokkal és tánczczal.

Este fél 8 órakor. Rendes helyárakkal.

A LELENCZ.

Pályadijjal koszoruzott eredeti népszinmű 3 felvonásban.
Irta: Szigligeti Ede.

SZEMÉLYEK:

Szentesi Nagy István, falusi rektor	Szentgyörgyi István.
Sára, neje	Laczkó A.
Bertók, Erzsike, Julcsa — gyermekeik	Kassai K. / Turchányi O. / L. Fái Szeréna
Kotort, falusi jegyző	Leövey Leo
Zsuzsánna, neje	K. Arpási Kata.
Toncsi, leányuk	I. Vásárhelyi V.
Beregi Ferencz, jegyző egy másik faluban	Iványi A.
Bokori, ispán	Váradi M.
Földesiné	* * *
Matild leánya	Miklósi Ilona
Szintei Jenő	Janovics Jenő

Lakodalmas nép. Cselédek, őrök.

Helyárak: Alsó páholy 4 forint, felső páholy e forint. Támlásszék I—VIII. sorig 1 forint. IX—XI sorig 80 krajczár. Zártszék I., II. és III. sor 60 krajczár. Első 3melet. I. sor 50 krajczár, második sortól 40 krajczár földszinti állóhely 40 krajczár. Katona- és diákjegy a földszinten 30 krajczár. Közép karzat 30 krajczár. Oldal karzat 20 krajczár.

Egy szinlap ára a pénztárnál 10 krajczár.

Kezdete fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, hétfőn, 1899. julius 10-én:

SARAH GRÓFNÉ.

Dráma 5 felvonásban. Irta: Ohnet György.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

M. kir. szab. Osztálysorsjáték főelárusitója a Biharmegyei takarékpénztár

ajánl sorsjegyeket a IV. sorsjáték 3-ik huzásához eredeti árakon.

Huzás *julius 11. 12. 13-án.*

A nyereményeket azonnal készpénzben fizetjük.

Sorsjegyeink kaphatók:

a Biharmegyei takarékpénztár üzlethelyiségében Kossuth-u.

Lukács Mór tőzsdéjében, Bémer-tér.

K. Frankl Mari tőzsdéjében, Nagypiacz-tér.

Weisz Ignáczné tőzsdéjében, Szent László-tér.

Uj központi bazár megnyitás!

Gyermek ruhák minden idényre!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni hogy ***Nagyváradon, Olaszi, Fő-utcza*** Grunwald-ház (volt Liebl Gy. üzlethelyiségében) egy a mai kornak megfelelő

gyermekjáték és norinbergi áru-bazárt

nyitottam.

Igyekezetem az, hogy minden kivánalomnak pontosan megfeleljek. Midőn ezt becses tudomására hozom, pontos, gyors s lelkiismeretes kiszolgálásról biztositom.

Becses megrendelését kérve, maradok

kiváló tisztelettel

A „Központi Bazár“ tulajdonosa.

Gyermek-játék nagy raktár!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Uj festék gyári raktár!

Legolcsóbb bevásárlás!

GALLOVITS M.

N.-Várad, Nagyteleki u. 532 sz. saját ház

A SZOBAFESTŐHÖZ.

Ajánl **száraz és olajba tört festékeket Carbolium ház-fedél és kerités festésre zöld, vörös, barna és természetes, firnisz butor** és **kocsi-lackok.**

BRONZOK, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ ECSETEK

és meszelők nagy raktára, különösen nagy raktár **szoba-padló-lackokban, 5-féle szinben, egy 1 kilós doboz ára 75 kr.** Spiritusz szobapadló-lackok czitromsárga, narancssárga és ockersárga szinekben, a melyek befestés után 1 óra alatt tökéletesen megszáradnak 1 kiló üvegben 1 frt.

Denaturált szesz kapható legolcsóbb árban.

Árjegyzek kivánatra ingyen!

Figyelmeztetés! Az üzlet nem a Szent László piacz-téren hanem **Nagy Teleky-utcza 532. sz. a.** van, a Biharmegyei Kereskedelmi Banktól a második ház.

167 13—50

Legolcsóbb bevásárlás!

Legolcsóbb bevásárlás!

Hirdetések felvétetnek a "Tiszántúl" kiadóhivatalában.

Pályázati hirdetés!

Tanitói állásra Tótkomlóson

Békésmegyében. Évi fizetés 300 frt készpénz és lakás. A pályázók folyamodványaikat okmányaikkal együtt az ***orosházai róm. kath. plebániai hivatalhoz*** nyujtsák be

f. évi augusztus 15-ig.

Pályázhatnak róm. kath. okleveles tanitók vagy tanitónők, esetleg óvónők is. Kántori teendőt végezni tudók előnyben részesülnek.

Pályázati hirdetés!

TANITÓI ÁLLÁSRA GYOPÁRHALMÁN

Békésmegyében. Évi fizetés 360 frt készpénzben, félhold szőlő és lakás. A pályázók folyamodványaikat okmányaikkal együtt az ***orosházai róm. kath. plebániai hivatalhoz*** nyujtsák be

f. évi szept. 1-ig.

Pályázhatnak róm. kath. okleveles tanitók vagy tanitónők, esetleg óvónők is. Kántori teendőt végezni tudók előnyben részesülnek.

Kiadó boltheliyiség.

Kossuth Lajos-utczán a »Biharmegyei takarékpénztár« épületében egy boltheliyiség azonnal kiadó.

Kiadó lakások.

N.-Körös-utcza 561. sz. volt Stavenik-féle házban egy ***szép 5 szobából*** és mellékhelyiségeiből álló utczai lakás ***kerttel*** együtt, ***1899. évi agusztus 1-től kezdve kiadó.*** — Ugyanott egy kisebb ***2 szobás*** lakás, mellékhelyiség és pinczével kiadó.

Biharmegye takarékpénztár.

Könyvnyomda czég változás.

Van szerencsém a nagyérdemü vevő és hirdető közönségnek b. tudomására hozni, hogy a 18 év óta fennálló **Rákos**-féle

Könyvnyomda papir, iró és rajzszer kereskedést

ezentul a nagyváradi iparhatóság engedélye folytán

„SZABADSÁG"

könyvnyomda és papirkereskedés (hirdetési felvételi iroda)

czég alatt tovább folytatni fogom.

Tekintettel arra, hogy **sógorom Laszky Ármin** ur Kossuth Lajos-utczai könyv és papirkereskedését **hatóságilag engedélyezett végeladás** folytán teljesen kiárusitotta, kérem ezentul ez irányban becses megrendelését **„Szabadság" nyomda és papirkereskedés** czim alatt hozzám beküldeni.

Pontos gyors és lelkiismeretes kiszolgálást biztositva maradok kiváló tisztelettel

„Szabadság" könyvnyomda és papirkereskedés:

Rákos Vilmos
czégjegyző.

192 1—6

Szegedi Mezőgazdasági Kiállitási Sorsjegyek.

Főnyeremény: 50,000 korona érték

és több, kisebb-nagyobb nyeremény,

összesen 1006 nyeremény 100,000 korona értékben.

Egy sorsjegy ára 20 krajczár.

Az összes nyereményeket kivánatra 20 % levonással azonnal **készpénzben** beváltja **Budapesten**: a „Hermes" Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, V., Dorottya-utcza 8., vagy **Szegeden**: a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank. Ezen pénzintézetek **a nyerő kivánságára** készek **az 50.000 korona értékü főnyereményt**

egy hasonértékü szegedi mintaszerüen berendezett tanyai gazdasággal is becserélni.

Huzás Szegeden, a kiállitás utolsó napján, 1899. szept. 10-én este 6 órakor.

Sorsjegyek kaphatók bank- és váltóüzletekben az összes **dohánytőzsdékben s egyéb elárusitó helyeken.**

Viszonteládusitók forduljanak a kiállitást rendező

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez,
Budapest, IX., Üllői-ut 25., Köztelek.

191 1—6

Nyomatott laptulajdonos: Szent-László-nyomda részvénytársaság nyomdájában Nagyváradon.